

arci musí býti v místní spojitosti s určitým stavebním objektem, t. j. musí býti zřízeny na staveništi, přináležejícím k určitému objektu stavebnímu. Z uvedeného plyne, že cit. předpis stav. ř. nelze aplikovati na stoky, mrvíště a jímky, které podle svého zařízení nejsou ani stavbou samy o sobě, ani nepřináleží k nějakému stavebnímu objektu.

Poněvadž kalojemy, o něž jde, nejsou, jak svrchu dovedeno, již samy o sobě stavebními objekty a také nebylo ani tvrzeno, že přináleží k nějakému stavebnímu objektu jinému, uznal právem žal. úřad, že nepodléhá předpisu § 27 stav. řádu.

Č. 12.092.

Vyvlastnění. — Cesty. — Řízení správní: * Podle § 10 zák. z 30. září 1877 č. 38 z. z. mor. je příslušným rozhodovati o vyvlastnění pozemků pro účely silniční v první stolici zemský úřad.

(Nález ze dne 25. října 1935 č. 19.050/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 7371/28, 7740/29, 9090/31, 11.626/34.

Věc: Augustin a Josefa K. v Z. (adv. Dr. Josef Pilař z Prahy) proti zemskému úřadu v Brně o vyvlastnění.

V ý r o k: Na ř. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Obecní zastupitelstvo v Z. usneslo se ve schůzi dne 24. července 1932, že přijímá nabídku manželů Josefa a Marie S. na postoupení ideální polovice vlastnictví soukromé cesty č. parc. 2031/2 a vlastnictví části stavební parcely č. 114 do vlastnictví obce, a že zřídí na těchto parcelách, jakož i na části stavební parcely č. 115, veřejnou cestu obecní, která by spojovala veřejnou obecní cestu č. parc. 2031/4 v trati »na Křivech« s veřejnou obecní cestou č. parc. 2031/6 »na Drahách«; za tím účelem usneslo se zároveň obecní zastupitelstvo, aby požádán byl zem. úřad v Brně o vyvlastnění ideální polovice vlastnictví soukromé cesty č. parc. 2031/2, jakož i části stavební parcely č. 115, náležejících manželům Augustinu a Josefu K.

Se zřetelem k žádosti obecní rady v Z., vznesené na základě zmíněného usnesení obecního zastupitelstva, vyhlásil okr. úřad v Brně, že provede o věci ve smyslu § 10 silničního zák. č. 38/1877 z. z. mor. komisionelní jednání, a výměrem z 10. ledna 1933 vyslovil vzhledem k výsledku komisionelního jednání na vyvlastnění ideální polovice pozemku č. kat. 2031/2 a části parcely č. kat. 115, náležejících vlastnickým právem st-lům, jejichž námitky byly zároveň zamítnuty.

Odvolání st-lů, ve kterém bylo mimo jiné vytýkáno, že okr. úřad nebyl vůbec příslušný v první stolici vyvlastňovací nález vydati, ježto tato kompetence náleží úřadu zemskému, nebylo nař. rozhodnutím vyhověno a vyvlastňovací nález byl potvrzen.

Rozhodnutí zem. úřadu vytýká stížnost na prvním místě nezákonnost, a to proto, že potvrzen jím byl vyvlastňovací nález, vydaný okr. úřadem, který k vydání tohoto aktu byl vůbec nepřislušný, takže rozhodnutím zem. úřadu potvrzen byl akt zmatečný. Nss shledal, že tato námitka je důvodná.

Žal. úřad dovolává se pro svůj názor, že vyvlastňovací nález náleželo v daném případě vydati okr. úřadu, ustanovení § 6 nař. č. 8/1928 Sb., podle něhož, je-li dána příslušnost politických úřadů, není-li však určeno, který z nich je věcně příslušný, jsou v první stolici příslušné okr. úřady. Ježto pak podle § 10 odst. 2 zák. č. 38/1877 z. z. mor. náleží rozhodnutí o expropriaci učiniti politickým úřadům, aniž je stanoveno, který z politických úřadů rozhoduje v první stolici, dopadá podle názoru žal. úřadu na daný případ předpis § 6 nař. č. 8/1928 Sb. a byl tedy k vydání vyvlastňovacího nálezu příslušný okr. úřad. Než žal. úřad přehlíží při této argumentaci, že § 10 zák. č. 38/1877 z. z. mor. odkazuje na to, co je v příčině vyvlastnění nařízeno ve zvláštních zákonech a předpisech.

Takovým předpisem je pak nař. z 19. ledna 1853 č. 10 ř. z., jímž vyhlášeno bylo cís. rozhodnutí o organisaci a úřední působnosti úřadů okresních, krajských a místodržitelství. Toto nařízení nebylo zrušeno ani zák. č. 125/1927, ani nařízením č. 8/1928 Sb. na základě tohoto zákona vydaným, jak vyplývá z § 135 tohoto nař. Podle oddílu A § 28 nař. č. 10/1853 ř. z. náleží okr. úřadu, jde-li o zřízení nových silnic v jeho okresu a má-li dojít k vyvlastnění, vykonati příslušná jednání a předložiti pak věc vyššímu politickému úřadu k dalšímu rozhodnutí. V oddílu B § 26 nař. je pak stanoveno, že krajský úřad má, jde-li o zřízení silnice, při kterém bude nutno vyvlastňovati, dříve nežli přikročí k dalšímu jednání, předložiti zprávu nadřízenému politickému úřadu a vyžádati si od něho pokynů. Konečně podle oddílu B § 32 lit. d) náleží kraj. úřadu rozhodovati o sporech a pochybnostech, jež vzniknou stran předmětu a rozsahu vyvlastnění, povoleného vyšším úřadem. Povolením vyvlastnění rozuměti však sluší vydání expropriačního nálezu, jak vyplývá zejména z § 3 nař. č. 82/1857 ř. z., týkajícího se vyvlastňovacího řízení při veřejných silničních a vodních stavbách, ve kterém se právě výrok o tom, že má dojít k vyvlastnění, klade vyvlastňovacímu nálezu na roveň. Toto nařízení přikazuje pak vydání expropriačního nálezu v první instanci výslovně zem. úřadu. Nařízení se arcí vztahuje na země uherské, avšak ve svém úvodě, jak správně vytkl právní zástupce st-lův při veřejném ústním líčení, praví, že je jeho účelem rozšířiti předpisy v jiných korunních zemích platné na země uherské. Plyne tedy z toho úsudek, že v jiných zemích korunních byl podle platných předpisů příslušný k vydání expropriačního nálezu zem. úřad, jak se právě podává i ze shora reprodukováného obsahu nař. č. 10/1853 ř. z.

Jen pro úplnost budiž ještě dodáno, že nař. č. 82/1857 ř. z. bylo pak nař. č. 179/1858 ř. z. rozšířeno i na Dalmacii. Na působnosti okr. úřadů, jak byla upravena ve věcech, o které jde, nařízením č. 10/1853 ř. z., nestala se pak žádná změna ani nařízením č. 80/1860 ř. z., jímž

byly zrušeny krajské úřady, ani zákonem čís. 44/1868 ř. z. Tímto zákonem nenastala podle jeho § 8 zejména žádná změna v působnosti místodržitelství, jak byla v dřívějších citovaných předpisech určena. Ježto pak změnu v tomto směru neprovedl ani zák. č. 125/1927 Sb., ani nařízení na jeho základě podle § 5 vydaná, sluší mít za to, že k vydání expropriačního nálezu jsou všeobecně, pokud není v nějakém předpisu stanovena výslovná odchylka, příslušny v zemích historických úřady zemské. Takovou odchylku neobsahuje ani zák. č. 38/1877 z. z. mor., o jehož použití v daném případě jde, neboť v tomto zákoně se naopak odkazuje na předpisy v té příčině vydané, tudíž zřejmě také na nař. č. 10/1853 ř. z.

Za tohoto stavu věci není vůbec třeba zabývat se blíže otázkou analogického použití ustanovení § 17 zák. č. 30/1878 ř. z. o vyvlastnění k účelům železničním, při čemž by ovšem nemohla být přehlédnuta výjimečná povaha tohoto zákonného ustanovení.

Stejně stanovisko o kompetenci zem. úřadů k vydávání vyvlastňovacích nálezu zastávala i dřívější soudní praxe, jak je patrné zejména z násl. ss Budw. A 2672/1904, a násl. Boh. A 7371/28, 7740/29, 9090/31, 11.626/34, v nichž ze stejného nazírání vycházel i nss.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že žal. úřad mylně si vykládal v daném případě právní předpisy o své kompetenci a pro tento právní omyl odmítl také neprávem připustit odvolání ze svého rozhodnutí k ministerstvu. Slušelo proto nař. rozhodnutí zrušit podle § 7 zák. o ss, aniž se nss za tohoto procesního stavu mohl zabývat věcnými námitkami stížnosti.

Č. 12.093.

Řízení správní. — Řízení před nss-em: I. * Politické straně, jež byla rozpuštěna rozhodnutím vlády na základě § 1 zák. č. 201/1933 Sb., přísluší právo stěžovat si na toto rozhodnutí i tehdy, když se dříve, než došlo k tomuto rozpuštění, dobrovolně rozešla. — II. * Oproti vládnímu aktu, jímž byla na základě § 1 zák. č. 201/1933 Sb. rozpuštěna politická strana, je procesně stranou jen tato rozpuštěná strana a nikoliv její jednotlivý člen. — III. * Vláda není ústředním úřadem ve smyslu bodu 3 odstavce 1 § 1 vl. nař. č. 8/1928 Sb. o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů.

Jazykové právo: IV. Spor o rozpuštění politické strany, která podle spolkového zákona zřízena nebyla, podle zák. č. 201/1933 Sb. je ve smyslu ustanovení § 2 jaz. zák. zmístněn v soudním okrese, v jehož obvodu měla strana sídlo.

(Nález ze dne 26. října 1935 č. 18.602/35.)

Věc: Ing. Rudolf J. v O. jménem rozpuštěné německé národně-socialistické strany dělnické a jménem vlastním (adv. Dr. Antonín Kreissl)